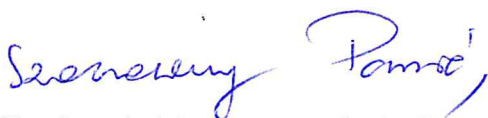

Departament Świadczeń Emerytalno-Rentowych

992700/610/67/2018/SEG-6110/EK

Pan
Sławomir Siwy
Przewodniczący
Związku Zawodowego - Celnicy PL
48-300 Nysa
ul. Otmuchowska 50

W odpowiedzi na wystąpienie Pana Przewodniczącego z dnia 1 marca 2018 r. w sprawie zasad ustalania prawa i wysokości emerytur dla funkcjonariuszy Służby Celnej oraz Służby Celno-Skarbowej w związku ze zmianami przepisów obowiązującymi od 1 stycznia 2018 r., uprzejmie informuję:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, uwzględniającymi zmiany, które weszły w życie od dnia 1 stycznia 2018 r. na mocy ustawy zmieniającej z 11 maja 2017 r.¹ ustalenie prawa do emerytury policyjnej (tj. z zaopatrzenia emerytalnego) dla funkcjonariusza Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej na podstawie przepisów ustawy z 18 lutego 1994 r.² nie stanowi przeszkody do ustalenia prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego (tj. z powszechnego systemu ubezpieczeń).

Zasady ustalania wysokości emerytury z FUS oraz możliwości jej wypłaty są natomiast uzależnione od tego, czy funkcjonariusz Służby Celnej lub Służby Celno-

¹ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz niektórych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 1321), dalej ustawa z 11 maja 2017 r.

²ustawa z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 r. poz. 132 ze zm.), dalej ustawa z 18 lutego 1994 r.

Skarbowej, występując z wnioskiem o emeryturę z FUS w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego:

- ma już ustalone prawo do emerytury policyjnej na podstawie przepisów ustawy z 18 lutego 1994 r., a jeśli tak – na podstawie którego przepisu została obliczona wysokość tej emerytury,
- nie ma ustalonego prawa do emerytury policyjnej na podstawie przepisów ustawy z 18 lutego 1994 r., a jeżeli zachodzi taka sytuacja, to czy brak uprawnień wynika wyłącznie z niezgłoszenia wniosku o emeryturę policyjną (mimo spełnienia warunków do przyznania tej emerytury), czy też z faktu niespełnienia warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej po zwolnieniu ze służby.

I. Zasady ustalania wysokości i podjęcia wypłaty emerytury z FUS w przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej ma już ustalone prawo do emerytury policyjnej

W przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej będzie miał ustalone prawo do emerytury policyjnej wysokość emerytury z FUS, z uwagi na regulację zawartą w art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej³, będzie mogła być obliczona wyłącznie z tytułu okresów ubezpieczenia (okresów składkowych i nieskładkowych) a więc z wyłączeniem okresów służby z tytułu których ustalono prawo do emerytury policyjnej.

Powyższa zasada dotyczy zarówno sytuacji, gdy:

- wysokość emerytury policyjnej zostanie obliczona na podstawie art. 15d ustawy z 18 lutego 1994 r. (jeżeli funkcjonariusz wstąpił do służby po raz pierwszy przed 1 stycznia 2013 r.) lub na podstawie art. 18e tej ustawy (jeżeli funkcjonariusz wstąpił do służby po raz pierwszy po 31 grudnia 2012 r.), jak również sytuacji, gdy
- wysokość emerytury policyjnej zostanie obliczona na podstawie art. 15 ustawy z 18 lutego 1994 r. (jeżeli przed 2 stycznia 1999 r. funkcjonariusz pełnił służbę, o której mowa w art. 15 d ust.2 tej ustawy, np. w Policji lub był zatrudniony w jednostkach, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy) lub na podstawie art. 15c tej ustawy (jeżeli funkcjonariusz, który przed 2 stycznia 1999 r. pełnił ww. służbę lub był zatrudniony w ww. jednostkach, pełnił również służbę, o której mowa w art. 13b ustawy z 18 lutego 1994 r.).

Podstawę obliczenia emerytury z FUS przyznanej z tytułu ukończenia powszechnego wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 24 ustawy emerytalnej, będzie stanowiła w tym przypadku kwota składek na ubezpieczenie emerytalne należnych za okresy ubezpieczenia, z wyłączeniem składek na ubezpieczenie emerytalne za okresy służby, zewidencjonowanych

³ ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.)

na koncie ubezpieczonego na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z uwzględnieniem ich waloryzacji oraz zwaloryzowany kapitał początkowy, obliczony z uwzględnieniem okresów pracy w administracji celnej oraz innych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych do 31 grudnia 1998 r.

W podstawie obliczenia emerytury z FUS nie będą mogły być w tym przypadku uwzględnione składki na ubezpieczenie emerytalne za okresy służby uwzględnione w wymiarze emerytury policyjnej. Składki te, na podstawie zawiadomienia właściwego organu emerytalnego o ustaleniu prawa ubezpieczonego do emerytury policyjnej, Zakład usunie z ewidencji stosując przepis art. 40 ust. 8a ustawy systemowej⁴ w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2018 r., nadanym przepisami ustawy z 11 maja 2017 r.

Wysokość emerytury z FUS zostanie ustalona przez podzielenie podstawy jej obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku przejścia na emeryturę na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę z FUS lub w dniu osiągnięcia 60 lat życia przez kobietę i 65 lat życia przez mężczyznę, w zależności od tego co będzie dla osoby zainteresowanej korzystniejsze.

Obliczona w powyższy sposób emerytura z FUS będzie mogła być wypłacana niezależnie od wypłaty emerytury policyjnej, o ile wysokość emerytury policyjnej została ustalona na podstawie art. 15d lub art. 18e ustawy z 18 lutego 1994 r. (a więc wyłącznie za okresy służby). W takim przypadku funkcjonariusz mający ustalone prawo do emerytury policyjnej oraz emerytury z FUS będzie uprawniony do pobierania obu świadczeń: emerytury policyjnej z Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA oraz emerytury z FUS z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Dodać należy, iż w przypadku, gdy suma emerytury policyjnej oraz emerytury z FUS będzie niższa od kwoty najniższej emerytury, podwyższona do kwoty najniższej emerytury zostanie emerytura policyjna (przez Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA), w taki sposób, aby suma obu emerytur nie była niższa od kwoty najniższej emerytury (art. 18 ust.3 ustawy z 18 lutego 1994 r.).

Z kolei w przypadku, gdy wysokość emerytury policyjnej została ustalona na podstawie art. 15 lub art. 15c ww. ustawy (a więc zarówno za okresy służby jak i za okresy składkowe i nieskładkowe), będzie przysługiwała wypłata jednego świadczenia – wyższego lub wybranego przez osobę uprawnioną. W takim przypadku funkcjonariusz Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej mający ustalone prawo do emerytury policyjnej oraz do emerytury z FUS będzie więc uprawniony do pobierania tylko jednego z ww. świadczeń, tj. albo emerytury policyjnej z Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA albo emerytury z FUS z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Powyższe zasady wypłaty świadczeń w zbiegu wynikają z art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2018 r., nadanym przepisami ustawy z 11 maja 2017 r.

⁴ ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.)

II. Zasady ustalania wysokości emerytury z FUS w przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej nie ma ustalonego prawa do emerytury policyjnej

W przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej nie ma ustalonego prawa do emerytury policyjnej (np. w przypadku, gdy spełnia warunki do emerytury policyjnej, a nie wystąpił o jej przyznanie), wysokość emerytury z FUS, przy uwzględnieniu regulacji zawartej w art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej⁵, jest obliczana zarówno z tytułu okresów ubezpieczenia okresów składkowych i nieskładkowych), jak również z tytułu okresów służby funkcjonariusza przebytych do 31 grudnia 2017 r., bowiem w tym okresie funkcjonariusz podlegał również ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Jeżeli jednak funkcjonariusz ten po przyznaniu emerytury z FUS za okresy ubezpieczenia (okresy składkowe i nieskładkowe) w tym za okresy służby, wystąpi o przyznanie emerytury policyjnej, nie będzie mógł nabyć prawa do tego świadczenia z uwagi na ustalone prawo do emerytury z FUS (art. 12 ustawy z 18 lutego 1994 r.).

Podstawę obliczenia emerytury z FUS stanowi w tym przypadku kwota składek na ubezpieczenie emerytalne (za okresy ubezpieczenia, w tym za okresy służby w Służbie Celnej i w Służbie Celno-Skarbowej) zewidencjonowanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego, na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z uwzględnieniem ich waloryzacji, oraz zwaloryzowany kapitał początkowy, obliczony z uwzględnieniem okresów pracy w administracji celnej oraz innych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych do 31 grudnia 1998 r.

W przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celnej lub Służby Celno-Skarbowej zostanie zwolniony ze służby po 31 grudnia 2017 r. i nie spełni warunków do nabycia prawa do emerytury policyjnej, na mocy art. 250a ustawy z 16 listopada 2016 r.⁶, w podstawie obliczenia emerytury z FUS zostaną uwzględnione również składki na ubezpieczenie emerytalne, za okresy służby od dnia 1 stycznia 2018 r. (tj. od dnia, od którego nie podlega on ubezpieczeniom społecznym), ustalone od uposażenia wypłaconemu funkcjonariuszowi po dniu wejścia w życie ustawy z 11 maja 2017 r. do dnia zwolnienia ze służby (a więc od uposażenia, od którego nie odprowadzono składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe). Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie przekazywania do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składek na

⁵ ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.)

⁶ ustawa z dnia 16 listopada 2018 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 508)

ubezpieczenia emerytalne i rentowe funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej⁷ do ich przekazania zobowiązana jest jednostka właściwa w sprawie wypłaty uposażenia funkcjonariuszowi w dniu jego zwolnienia ze służby.

Wysokość emerytury z FUS ustala się dzieląc podstawę jej obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku przejścia na emeryturę na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę lub w dniu osiągnięcia 60 lat życia przez kobietę i 65 lat życia przez mężczyznę, w zależności od tego co jest dla osoby zainteresowanej korzystniejsze.

Funkcjonariuszka, będąca członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jeżeli spełnia warunki do przyznania okresowej emerytury kapitałowej, określone w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r.⁸, może mieć również w tym przypadku ustalone prawo do tej emerytury z tytułu środków z tzw. II filaru zewidencjonowanych na subkoncie w ZUS (o ile kwota tych środków uprawnia do ustalenia prawa do tej emerytury, tj. nie jest niższa od 20 – krotności kwoty dodatku pielęgnacyjnego) i pobierać tę emeryturę łącznie z emeryturą z FUS (z tzw. I filaru).

Wysokość okresowej emerytury kapitałowej ustalana jest przez podzielenie podstawy jej obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia służące do obliczenia emerytury z FUS. Podstawę obliczenia okresowej emerytury kapitałowej stanowi kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie ubezpieczonej na ten sam dzień, na który ustalana jest kwota składek na ubezpieczenie emerytalne ubezpieczonej. Funkcjonariuszce, której kwota środków zgromadzonych na subkoncie jest niższa od 20 – krotności kwoty dodatku pielęgnacyjnego, a także funkcjonariuszowi mężczyźnie, będącemu członkiem ofe, środki zewidencjonowane na subkoncie w ZUS i odpowiednio zwaloryzowane zostaną uwzględnione w podstawie obliczenia emerytury z FUS, przyznanej z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego.

III. Zasady ustalania wysokości emerytury z FUS w przypadku, gdy funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej pobiera świadczenie pieniężne na podstawie art. 25 ust.1 ustawy z 11 maja 2017 r.

Jeżeli zwolniony ze służby funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej, który spełnia warunki do przyznania emerytury policyjnej, zgłosi wniosek o jej przyznanie i będzie pobierał świadczenie pieniężne na podstawie art. 25 ust.1 ustawy z 11 maja 2017 r., zaliczane na poczet należnej temu funkcjonariuszowi emerytury policyjnej, oraz zgłosi

⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2470

⁸ ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1097 ze zm.)

wniosek o emeryturę z FUS z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, emerytura z FUS zostanie obliczona na takich samych zasadach, jakby funkcjonariusz miał już ustalone prawo do emerytury policyjnej z uwzględnieniem okresów służby. W tym przypadku, zgodnie z art. 5 ust.2a ustawy emerytalnej, z uwagi na ustalenie prawa do świadczenia pieniężnego na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Służby Celno – Skarbowej, emerytura z FUS może być obliczona wyłącznie za okresy ubezpieczenia, z wyłączeniem okresów służby.

Podstawę obliczenia emerytury z FUS stanowić powinny więc w tym przypadku składki na ubezpieczenie emerytalne opłacone za okresy ubezpieczenia, z wyłączeniem składek na ubezpieczenie emerytalne za okresy służby, zewidencjonowane na koncie ubezpieczonego na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, z uwzględnieniem ich waloryzacji oraz zwaloryzowany kapitał początkowy, obliczony z uwzględnieniem okresów pracy w administracji celnej oraz innych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych do 31 grudnia 1998 r. Okresy ubezpieczenia przebyte po zwolnieniu ze służby podlegają również uwzględnieniu przy obliczeniu emerytury z FUS.

Wysokość emerytury z FUS ustala się dzieląc podstawę jej obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku przejścia na emeryturę na podstawie tablicy trwania życia obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o emeryturę z FUS lub w dniu osiągnięcia 60 lat życia przez kobietę i 65 lat życia przez mężczyznę, w zależności od tego co jest dla osoby zainteresowanej korzystniejsze.

Z uwagi na to, iż zgodnie z art. 40 ust. 8a ustawy systemowej usunięcie z ewidencji składek na ubezpieczenie emerytalne za okresy służby będzie mogło nastąpić dopiero po otrzymaniu przez Zakład zawiadomienia organu emerytalnego o ustaleniu prawa do emerytury policyjnej, do czasu otrzymania tego zawiadomienia emerytura z FUS przyznana na wniosek byłego funkcjonariusza Służby Celno – Skarbowej pobierającego świadczenie pieniężne na podstawie art. 25 ust.1 ustawy z 11 maja 2017 r. będzie ustalona w kwocie zaliczkowej.

Odnosząc się do pytania Pana Przewodniczącego dotyczącego możliwości obliczenia emerytury z FUS, z wyłączeniem okresów służby, za pomocą kalkulatora zamieszczonego na stronie internetowej lub narzędzia dostępnego w salach obsługi klienta u doradców emerytalnych, uprzejmie informuję, iż narzędzia te uwzględniają w swoich algorytmach m. in. kwotę składek emerytalnych zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem ich waloryzacji. Do czasu usunięcia z ewidencji składek na ubezpieczenie emerytalne za okresy służby uwzględnione w wymiarze emerytury policyjnej funkcjonariusza Służby Celnej lub Służby Celno – Skarbowej, co nastąpi na podstawie zawiadomienia właściwego organu emerytalnego o ustaleniu prawa do emerytury policyjnej, nie jest możliwe ustalenie kwoty składek, które będą stanowiły podstawę obliczenia emerytury z FUS.